

vpl. Pyhäjärvi

Perjantai 18. lokakuuta 2013

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 10 58. vuosikerta

Teini-ikäisten sisarusten ensimatka Pyhäjärvelle juuriaan etsimään

Tuomo, Artu, Inka, Kalevi ja Marja Kymäläisen paikalla Pyhäjärven Vernitsalla. Nuoret Arttu ja Inka kirjoittavat ensimmäisen kotiseutumatkan kokemuksistaan, SIVU 7.

Kesän kihuja suunnitellaan jo

Heinäkuussa 2014 pidettävien Pyhäjärvi-juhlien valmistelu on käynnissä Ikaalisissa. SIVU 2.

Maarit Hurmerinta laulaa Laatokasta

Taiteilija Maarit Hurmerinta on pyhäjärveläisten juuriensa muistona tehnyt kappaleen Laatokan rannat. Se ei kuitenkaan päätynyt Maaritin ensi viikolla julkistettavalle levyllä, mutta löytyy halukkaiden kuunneltavaksi internetin avustuksella. Parhailleen Maarit on mukana myös television neloskanavalla pyörivässä Vain elämää -sarjassa.

Pyhäjärvi-lehden haastatteluun häneltä liikenä aikaa Keravalla elokuussa pidetyn konsertin yhteydessä.

SIVU 7

Kiinnostaako taulu Kahvenitsan järveltä

Hassinmäellä käydessäni 2001 vaimoni ja serkkuni kanssa halusin ostaa taulun, joka kuvasi Kahvenitsan järveä esivanhempieni asuinsijoilta. Isäni oli kertonut, että täältä Kahvenitsa-järven ympäriltä ovat sukumme juuret lähtöisin.

Venäläinen taiteilija on onnistuneesti kuvannut tätä järveä ja kalastajia. Taulu on seinälläni ja muistuttaa sukujuuristani siellä Karjalassa.

Pärssisen suurella suvulla on mahdollisuus saada näitä kuvia erikokoisina lisää rahapussin mukaan. Taulu on kuvattu valokuvaamossa ja kuvaaja on luvannut valmistaa tarvittaessa lisää kuvia.

MATTI PÄRSSINEN
Puskalantie 3, 38600 Lavia, p. 044 557 1998

18. lokakuuta 2013

Matkailu avartaa

Suomen ja Venäjän välisestä matkailusta puhuttaessa otsikoita hallitsee Venäjän kansalaisten kasvava kiinnostus vierailla Suomessa. Ostosmatkailulla on suuri taloudellinen merkitys erityisesti Kaakkois-Suomessa, mutta myös muualla Etelä-Suomessa. Matkailuyrityksille tietyt sesongit, kuten vuoden vaihtuminen, tuovat huomattavan kysyntäpiikin Lappia myöden.

Mahdollisen viisumivapauden vaikutuksista julkaistiin viime kesänä tutkimus, jonka mukaan venäläisten matkailijoiden määrä nousisi vuodessa yli 50 prosenttia jopa seitsemään miljoonaan kävijään, jos rajalla riittäisi pelkkä passi.

Saman arvion mukaan viisumivapaus kolminkertaistaisi venäläisten jättämän rahamäärän noin miljardista kolmeen miljardiin euroon vuodessa, nelinkertaistaisi venäläisten yöpymiset ja toisi Suomeen 12 000 uutta kaupan ja palveluiden työpaikkaa. Viisumiasiassa Suomella ei ole omaa päätösvaltaa, vaan Euroopan Unioni tekee koko aluettaan koskevat vastavuoroiset valtiosopimukset.

Ottamatta tässä yhteydessä kantaa viisumivapauteen, niin sen voi varmuudella sanoa, että Itä-Suomi ei ole enää entisensä, jos (lähes) vapaa rajanylitysoikeus toteutuu.

Suomesta itänaapuriin suuntautuva matkailu ei herätä suuria otsikoita. Kotiseutumatkailu Karjalaa alkoi luvallisesti runsaat 20 vuotta sitten. Huippuvuodet ajoittuivat vuosituhaten vaihteeseen.

Esteitä kasvulle ovat mm. se, että venäläisistä vain pieni osa puhuu muuta kieltä kuin venäjää, majapaikan joutuu varaamaan hyvissä ajoin joko matkatoimiston kautta tai Musakalta. Muita palveluita on Kannaksella niukasti saatavilla tai kieliongelmat sekä ylihinnoittelu estävät niiden käytön.

Omalla auton liikkuminen koetaan edelleen vaaralliseksi, vaikka ilkeiden tai ryöstön kohteeksi joutuminen ei ole sen todennäköisempää kuin muuallakaan matkaillessa. Viisumin hankkiminen on työlästä ja tarpeeton lisäkustannus muutenkin. Kankeat rajamuodollisuudet ovat hidastaneet monen matkaa ja pilanneet matkatunnelmaa. Huonot tiet asettavat kuskin ja kaluston koetukselle. Tärkeä tekijä on asiantuntevien oppaiden väheneminen ns. luontaisen poistumisen kautta.

Omien kokemusteni mukaan muutoksen tuulia on kuitenkin tältäkin osin havaittavissa. Esimerkiksi parina viime kesän omalla autolla tehdyillä Venäjän käynneillä rajalla ei ole aikaa kulunut tuntia pidempää aikaa suuntaansa, hotellin olen varannut internetin kautta muutaman päivän ennen lähtöä ja toisella käynnillä löytänyt tienvarsimotellista Kiviniemestä siistin ja kohtuuhintaisen huoneen aamiaisella. Kahvilapalveluita on myös tarjolla ja siellä täällä englannin kieltä voi hyödyntää. Toki 20-30 sanan "lyhyt venäjä" on pelastanut monelta väärinkäsitykseltä.

Pikitie Kuusaasta eteenpäin Kiviniemeen ja edelleen Pyhäjärvelle ja Käkisalmeen on hyvässä kunnossa.

Karjalan avautuminen laajemmalle omatoimimatkailulle ei edellyttäisi kovinkaan suuria parannuksia. Toivotaan, että suotuista kehityksistä jatkuu.

MARKKU PÄRSSINEN
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
hallituksen jäsen

Ikaalisissa on aloitettu ensi kesän Pyhäjärvi-juhlien valmistelut

Kuvassa vasemmalta Kalevi Hämäläinen (vas.), Marja Hämäläinen juhlatuomikunnan puheenjohtaja, Markku Karkiainen hallituksen puheenjohtaja, Marita Frigård, Sirpa Kuivalainen, Lea Jokinen hallituksen sihteeri, Ritva Meskanen, Annikki Gustafsson ja Pirjo Kiiala Pyhäjärvi-Säätiön asiamiestaloudenhoitaja. Kuvat: Yrjö S. Kaasalainen.

Ikaalisissa on käynnistetty ensi kesän Vpl. Pyhäjärvi-juhlien valmistelu. Syyskuun 16. päivänä pidettiin Ikaalisten Karjalaseura ry:n hallituksen ja juhlatuomikunnan kokous Löytöjen puoti Annin salissa, jossa mukana oli myös Pyhäjärvi-Säätiön edustajia kuulemassa alustavista suunnitelmista ja vaihtamassa kokemuksia aiemmista juhlista.

– Kokous sujui hyvässä yhteistyössä ja -hengessä, kommentoi säätiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen.

Pyhäjärvi-juhlat
Ikaalisissa
19.-20.7.2014

Isänmaan puolesta kaatuneiden muistomerkki Ikaalisten hautausmaalla.

Suvannon seudun pitäjäyhteisöillä syystapaaminen

Suvannon seudun säätiöiden ja pitäjaseurojen välisessä yhteistyössä on mukana Käkisalmen, Metsäpirtin, Raudun, Räisälän, Sakkolan, Vpl. Pyhäjärven ja Vuokselan alueiden edustajat.

Vakiintuneeksi tavaksi on muodostunut kokoontua kaksi kertaa vuodessa käsittelemään yhteiseksi katsottuja aiheita, vaihtamaan mielipiteitä ja saamaan vinkkejä oman toiminnan kehittämiseen.

Viime vuosina on myös vuorotellen esitelty entisiä pitäjiämme, niiden nähtävyyksiä ja luontoa. Tutustumiskohteina on ollut v. 2007 Käkisalmi, Räisälä ja Vpl. Pyhäjärvi; v. 2008 Sakkola ja Vuoksela; v. 2009 Metsäpirtti ja Rautu; v. 2010 Käkisalmi; v. 2011 Vpl. Pyhäjärvi ja Sakkola; v. 2012 Metsäpirtti ja Rautu; v. 2013 oli väli vuosi.

Matkojen yhteydessä on tavattu myös Käkisalmen alueen kuntajohtajia ja muita edustajia.

Hämeenlinnassa yhteisöjen edustajat kokoontuivat syyskuun 29. päivänä jo 18. kerran Vuoksela-Seura ry:n ollessa tällä kertaa vetovastuussa. Paikalla oli 14 osanottajaa. Kahvitarjoilusta huolehtivat Ebba Penttilä ja Anu Pirttilähti.

Kokous aloitettiin perinteisellä osanottajien esittelyllä, vaikkakin suuri osa oli entuudestaan tuttuja jo toisilleen.

Hautausmaa-alueiden hallinnasta tehdyt sopimukset

Eri pitäjien osalta on aikanaan tehty erimittaisia suojelu- ja hallintasopimuksia paikallisen kuntaviranomaisen kanssa. Sopimusten rekisteröinti sen sijaan ei ilmeisesti kaikkien osalta ole kunnossa.

Sopimuksethan perustuvat Suomen ja Venäjän välillä voimassa olevaan, vuonna 1992 tehtyyn valtiosopimukseen, joka koskee toisen maailmansodan seurauksena kaatuneiden sotilaiden muiston vaalimista. Valtiosopimuksen 1 artiklan 3 kappaleen mukaan Venäjän federaation hallitus turvaa Venäjän alueella olevien suomalaisten sotilaiden hautapaikkojen ja muistomerkkien suojelun ja oikeuden niiden säilyttämiseksi määräämättömäksi ajaksi.

Nykytilanteesta katsaus

Yrjö S. Kaasalainen kertoi, että Vpl. Pyhäjärven osalta sopimus on tehty 19 vuotta sitten. Tämän kesän urakkana oli uusia sankarihautausmaasta on tehty suojelusopimus 19.5.1991.

Alue on merkitty maastoon. Rekisteröintiä ei kuitenkaan vielä ole suoritettu,

mutta neuvotteluja on käyty paikallisten viranomaisen kanssa.

Metsäpirtin hautausmaalla on muistomerkki. Alueen kunnosta pidetään huolta osin myös paikallisten kanssa.

Raudun siviilihautausmaalle on tehty raivausretki kesällä 2013 ja se uusittiin lokakuussa.

Sakkolalla on 20-vuotinen sopimus. Uusi sopimus neuvotellaan 2017. Keljan ja muiden alueella olevien muistomerkkien sopimukset ovat kunnossa.

Vuokselan sankarihautausalue sijaitsee nykyään venäläisomisteisen aidatun mökialueen sisällä kirkkomäellä Lammasniemessä. Sankarihautausalueesta on tehty 1996 25-vuotinen hallintasopimus sekä kulkuoikeudesta sankarihaudalle on erikseen sovittu. Sopimuksen jatkosta ja alueen ehottamisesta sekä turvallisesta menosta sankarihautausalueelle on tarkoitus käydä neuvottelemassa loppuvuodesta. Siviilihautausmaalla on vapaussodan muistomerkki, joka on koottu ja paljastettu uudestaan v. 1995 alueelta löydetystä palasista entisellä paikallaan. Patsaasta puuttuu pää ja jalusta, jossa nimet. Hallintasopimuksen rekisteröinnistä ei ole tietoa.

Karjalan Liitto on kysellytään selvittänyt Kannaksen alueella sijaitsevat hautausmaat ja sopimusten nykytila tavoitteena saada myös siviilihautausmaat valtiollisen sopimuksen piiriin.

Asiasta on laadittu hautausmaiden suojelua koskeva toimenpideohjelma. Hautausmaiden rekisteröinnillä voitaisiin estää niiden päätyminen esimerkiksi rakennusmaaksi ja että ne säilyisivät jälkipolville pyhinä muistelupaikkoina.

Kirkkojen suojelutarpeet

Metsäpirtin, Pyhäjärven, Raudun ja Sakkolan kirkot ovat tuhoutuneet viime sodan seurauksena.

Käkisalmen kirkkoa ollaan suunnittelemassa hotellikäyttöön. Kokousedustajat pitivät tilannetta huolestuttavana ja muutoshankkeeseen pitäisi Suomen puolelta riittävän korkealta taholta yrittää vaikuttaa, ettei kirkon tilojen käyttötarkeitä saisi muuttua.

Pyhäjärven kirkon kellostapulin paikalle on pystytetty muistokivi. Alueen aitaus ja portti on uusittu. Hautausmaa toimii myös paikallisten hautausmaana.

Räisälän kirkko on pystyssä. Siellä on tehty perusteellinen korjaus 2009-2011 ja se on nimetty kulttuuriperinneehteeksi 2013.

Vuokselan kirkko on ollut varastona ja sitä ei ole määritelty suojelukohteeksi. Viime talven aikana kirkon katto on romahtanut alas, mutta ulkoseinät ja kellotorni ovat vielä pyst-

Osanottajat 29.9.2013 Karjalapirtti Hämeenlinna. Vas. Leo Saveljeff (Räisälä), Esko Pulakka (Vpl. Pyhäjärvi), Pirjo Kiiala (Vpl. Pyhäjärvi), Kaarina Raatikainen (Rautu), Matti Takala (Räisälä), Raili Lameranta (Rautu), Tapio Sihvo (Vuoksela), Ebba Penttilä (Vuoksela), Anja Kuoppa (Metsäpirtti), Hannu J. Paukku (Sakkola) ja Yrjö S. Kaasalainen (Vpl. Pyhäjärvi). Kuvasta puuttuu kokouksessa mukana olleet Anu Pirttilähti (Vuoksela), Mervi Äikäs (Sakkola) ja Taisto Virkki, kameran takana (Vuoksela).

tyssä. Kirkon alueella liikumisen esteiden poistaminen vaatii sopimuksen tarkistusta.

Äyräpää Pitäjaseuran toiminnasta on paljon opittavaa, kun he vuosien työn tuloksena saivat neuvottelutuloksen, jolla Äyräpään sankarihautausalue saatiin suojeltua. Vuosien ajan käydyistä neuvotteluista saa tietoa Äyräpää-seuran nettisivuilta.

Tutustumismatka Räisälään ja Vuokselaan keväällä 2014

Toukokuussa 2014 on tarkoitus järjestää seuraava pitäjäyhteisöjen matka Kannakselle. Kyseessä olisi neljän päivän matka ja esittelyvuorossa olisivat Räisälän ja Vuokselan alueet.

Matkaa on alustavasti suunniteltu räisäläisten toimesta ja lopullisesta ohjelmasta päätetään seuraavassa kokouksessa tammi-kuussa. Yksi mielenkiintoinen osio olisi järjestää mahdollisuutta soutaa Vuoksela Kiviniemeen Vuoksean pitkin. Lisää tietoa alkuvuodesta.

Seuraava kokous pidetään tammikuun 2014 lopulla ja vetovastuussa on Sakkola.

Suvannon seudun alueen pitäjäyhteisöjen tiivis yhteistyö on esimerkki yhteen hiileen puhaltamisesta. Olen ollut siinä toiminnassa mukana alusta alkaen ja kokemukset ovat varsin myönteiset.

Kun tietoa saa, niin tietoa jaetaan muille. Kun tekijöitä on monta, on siinä voimaa. Kukin omalla purollaan voi vaikuttaa tietovirran kasvattamiseen.

Yhteistyöterveisin

TAISTO VIRKKI

Kiviniemi-kirja ensiesittelyssä

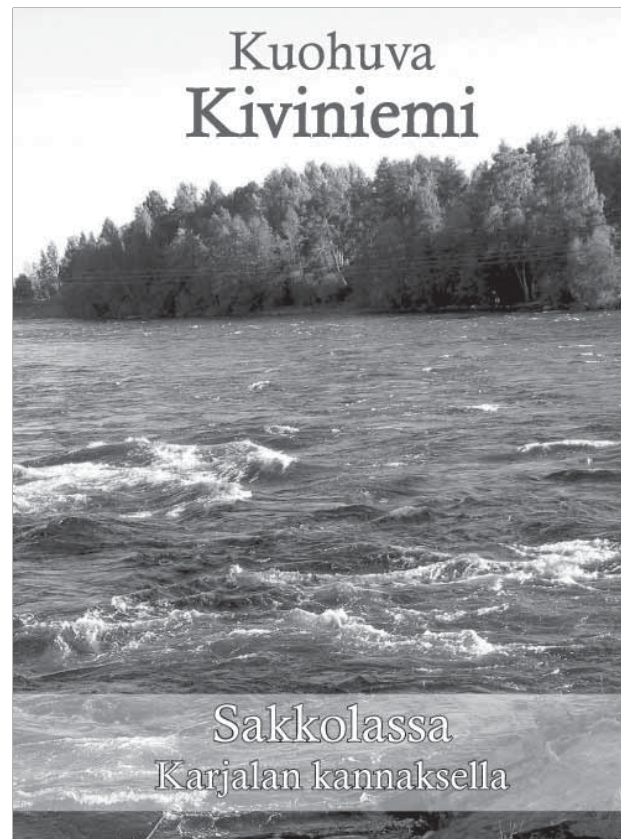
Suvannon seudun pitäjäyhteisöjen tapaamisessa Sakkolan edustajat Hannu J. Paukku ja Mervi Äikäs esittelivät samaan aikaan Lempäälässä julkistettua Kiviniemen kyläkirjaa.

Sakkola-Säätiö sai syyskuun lopussa päätökseen mittavan hankkeensa julkaista oma kirja pitäjän jokaisesta kylästä/koulupiiristä. Sarjan viimeinen ja 13. teos on kirja "Kuohuva Kiviniemi Sakkolassa Karjalan kannaksella".

512-sivuinen kirja esittelee yhden Kannaksen tunnetuimman alueen; Kiviniemi oli jo ennen sotia merkittävä liikenteen solmukohta ja palvelukeskus monine elinkeinoineen ja yrityksineen.

Kiviniemi toimii tänäkin päivänä monen kotiseutumatkailijan majoituspaikkana ja tukikohtana, ja alueella vierailevat myös venäläiset vapaa-ajan viettäjät.

Kirja esittelee alueen historiaa, paikkakunnan elämänmenoa ennen sotia ja kertoo myös karjalaisia kottaneista sota- ja evakko-vuosista. Mukana on runsaasti valokuvia yms. dokumentteja. Kirjaan saatiin aineistoa monilta karjalaisilta suvuilta. Tämän lehden sivulla 11 on Pyhäjärvi-juurisen Ensio Näräisen kirjoitus liittyen erään sota-aikaiseen tapahtumaan Kiviniemessä.

Toimituskunnan koostaman aineiston pohjalta kirjan työsti toimittaja Marjo Ristilä-Toikka. Toimituskunnassa oli mukana kolme Karjalassa syntynyttä henkilöä: 100-vuotias Yrjö Raaska, 83-vuotias Teuvo Kuperinen ja 74-vuotias Maija-Liisa Mäkelä. Lisäksi toimituskuntaan kuuluivat pj. Satu Karvinen, Antti Hynnä ja Hannu Turkkinen.

Kyläkirjaprojektin myötä Sakkolan aineistoa on saatu tallennettua tuhatmäärin Sakkola-Säätiön ja -Museon arkistoon. Museo sijaitsee Lempäälässä. Valokuvia siirretään parhailaan internetiin Sakkolan kotisivujen aineistotietokantaan.

Kiviniemi-kirjan hinta on 40 euroa plus postituskulut.

vpl. Pyhäjärvi

Kotisivut osoitteessa:

www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Kirkonsanoma

Astu siunauksen virtaan

Elämässä vallitsevat omat, hyvin tarkoituksenmukaiset lakinsa. Jo nuorena olimme käytännön elämäntilanteista syyn ja seurauksen lain: kun teen näin, siitä seuraa tätä ja tätä. Kokeusten, usein yritysten ja erehdysten, kautta sisäistämme sitä, mikä on hyvää, mikä kartettavaa; mikä kannattavaa ja mikä tuhoavaa.

Näitä elämän sisäisiä lakeja me joudumme hyväksymään silloinkin, kun ne tuottavat meille vaikeuksia, kipuja ja murhetta. Pieneä lapsi tarvitsee vanhemmiltaan kaiken mahdollisen tuen ja hoidon tullakseen toimeen.

Mutta samalla jo hyvin varhain alkaa toteutua toiseen suuntaan johtava elämän laki: on irtauduttava vanhemmista, kasvettava heistä eroon, että löytyi se oma elämä. Jumalan elä-

mälle antama sisäinen laki vie vääjäämättä siihen, että vain irrottautumalla voi kasvaa kohti omaa aikuisuutta ja itsemääräytymistä. Tämä on kivulias laki sekä lapsille että vanhemmille.

Irrottautumisen pakko saattaa synnyttää ristiriitaa sukupolvien välille, avata sukupolvien välisen kuilun, jonka yli ei ääni tahdo kantaa vaikka kuinka huutaisi. Ehkä tämän kuilun on synnyttävä, että me aikuiset tajuaisimme, että lapsiamme emme voi omistaa. Heidän on annettava lähteä omille teilleen, omavastuuseen elämään.

Tässä vaikuttaa luopumisen laki: koko elämän ajan joudumme luopumaan jostakin ja luopuminen on niin kovin tuskallista. Ehkä näin kuitenkin vahvistumme kohtaamaan sen lopullisen luopumisen.

Kun on ehtinyt päästä isoisän ikään ja joutunut käymään tätä luopumisen prosessia jo vuosikymmenet, huomaa ilokseen myös, että koko ajan on saanut jotakin tilalle. Miten hyvältä tuntuu, kun saa lapsenlapseltaan kuulla pyynnön: ”Isoisä, kerro siitä kun sinä olit lapsi!”. Kun lapsi on oppinut tekemään tämän pyynnön, hän on oppinut hyvin tärkeän asian elämästä. Hän on oppinut, että hänellä on jo menneisyys vanhemmissaan ja isovanhemmissaan. Vaikka hänen on irrottauduttava, hän ei kuitenkaan ole irrallinen eikä historiaton. Hän on lenkki sukupolvien loputtomassa ketjussa. Hänellä on juurensa perheensä ja sukunsa menneisyydessä.

Monet – Raamattunsa lukeneet – ovat saattaneet ihmetellä Vanhan testamen-

tin loputtoman pitkiä sukulueltoita. Ne eivät ole siellä sattumalta tai vain lukijan ikävyyttämiseksi. Ne kertovat meidän kuulumiseestamme suurempaan kokonaisuuteen. Ennen muuta ne kertovat aina luomiseen saakka ulottuvasta Jumalan siunauksen ketjusta.

Meille osoitetaan, miten Jumalan luomisen voimat virtaavat sukupolvesta toiseen. Sukupolvet vaihtuvat, mutta siunaus pysyy. Kun toivotamme toisillemme, lapsillemme ja lapsenlapsillemme Jumalan siunausta; tai kun presidentti Uuden Vuoden puheensa päätteeksi toivottaa siunausta koko kansalle; kun iltarukouksessamme siunaamme rakkaitamme Jumalan edessä, astumme aina luomiseen ja Jumalaan saakka ulottuvaan siunauksen virtaan.

PERTTI LUUMI

Kuolleita

Lea Kyllikki Valli, o.s. Pusa, syntynyt Vpl. Pyhjärven Yläjärvellä 29.2.1936, kuoli Helsingissä 11.9.2013. Vanhempansa olivat kauppias Juho Pusa, tunnettu myös Jussi-nimisenä, syntynyt 1900 Pyhjärvellä ja Anna-Liisa Pusa, o.s. Juvonen, syntynyt 1902 Pyhjärvellä.

Lea Vallia kaipaamaan jäivät lapset Virpi ja Marita, lapsenlapset Henri ja Jan perheineen sekä lapsenlastenlapset Sisä, Sanni ja Laura, sekä muut sukulaiset ja ystävät.

Syksy

Luontoäiti valmistautuu lepoon, viimeisetkin lehdet tipahtelevat kangistuen, viimein ne sulautuvat maaemmon syliin.

Vain hetki sitten ne elivät riemusta leijaillen, nyt on tullut aika vetäytyä pois.

Niin sinä ihmislapsikin raadat ja rakennat, kohta alat purkamaan sitä rakentamaasi hirsimajaa hirsä hirreltä, kunnes olet samasta mistä lähdit.

Kuin tuulen henkäys kaikki on poissa, niin mitä merkitystä millään enää on kun se vuosisadasta vuosisataan on Jumalan käden alla ollut. Täytyy rukoilla näkevää silmää että kaiken käsittäisi, sydämeni joka seurasi lintusen taistelua, tunsitko oman kohtalosi.

SUOMA SAARINEN

Muistokirjoituksia

Juho Virkkusta muistellen

Karjalan matkailun avauduttua 1990-luvun alussa monet matkalaiset tulivat tuntemaan inkeriläistäustaiset Alina ja Juho Virkkusen.

Heidän elämänsäkaarensa kulku oli tyypillinen niin monelle inkeriläiselle. Alinalle ja hänen perheelleen se oli muutto lapsuudenkodista lähellä Pietaria olevasta Toksovasta Siperiaan karkotettuna ja sieltä nuorena opettajana Lunkulansaareen v. 1961.

Juho Virkkunen oli syntynyt puolestaan 18.12.1938 Pietarin itäpuolella Tosnassa. Juhon ja hänen vanhempiansa evakkotie kulki Viron kautta jatkosodan aikana Suomeen ja Urjalaan.

Juho muisteli lämmöllä evakkopaikkaansa, jossa 2000-luvulla kävimme yhdessä paikkoja katsomassa. Tutut poikaviikarit tulivat Juhon tapaamaan ja yhdessä nauroimme poikien silloisille kujeille.

Paluumuuton myötä Juho vanhempineen joutui entisen kotiseudun asemesta muuttamaan monen kiertotien kautta Viroon ja myöhemmin sukulaisten myötä Lunkulansaareen ja sieltä uusi asuinpaikka. Paluumuuttajat eivät saaneet muuttaa sataa kilometriä lähemmäksi Pietaria.

Lunkulansaareessa Alina ja Juho kohtasivat ja avioliitto solmittiin v. 1963. Samoihin aikoihin sallittiin inkeriläisten muuttaa lähemmäksi Pietaria. Niinpä Virkkusen nuori-parikin muutti Käkisalmeen v. 1967. Juho kävi rakennuksilla nosturikuljettajana töissä ja rakennustöihin Alinakin joutui.

Valtio hankki uudesta kerrostalosta asunnon ja parikymmentä vuotta myöhemmin Virkkuset saivat hankittua oman kesäpaikan, jossa viljeltiin monenlaisia juurikasveja ja pidettiin mm. kanoja. Oma sauna innosti myös naapureita joskus jopa kyllästymiseen asti, sillä oman väen saunottua naapureita innostui saunan löylyjä hyväksikäyttämään.

Matkailun avauduttua 1990-luvun alussa Virkkusista muodostui meille pyhäjärveläisille mahtava yhteistyökumppani. Tarvittiin tulkkaus- ja kyytiapua. Ja kun päästiin neuvottelukosketuksiin Käkisalmen ja Pyhjärven paikallisviranomaisten kanssa, Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöllä oli luotettavat tulkit omasta takaa.

Yhdessä Juhon kanssa kävimme v. 1994 Käkisalmen pankissa, miliisivarti-on läsnä ollessa, vaihtamassa sankarihauta-alueen muistomerkin maksamiseen markat rupliksi ja matkasimme Kaarlahden kivi-veistämölle maksua suorittamaan. Näin jatkuivat monet kauppaneuvottelut ja myöhemmin saimme myös Antti Musakan niihin mukaan.

Karjalan matkailu avartui koskemaan myös entistä kotiseutua laajempia alueita ja niinpä matkailijat löysivät Alinan ja Juhon välityksin matkatoimistoyhteydet niin Kurkijoelle kuin Aunukseenkin. Myös yhteydet Valamon ja Koneviitsan luostareihin saatiin avattua.

Monet vastavierailut Alina ja Juho tekivät ystävien

Juho ja Alina Virkkunen Ruotsin laivamatkalla Juhon 60-vuotispäivänä joulukuussa 1998.

luo Suomeen. Ihmeellistä heistä oli, kun kerran Elsa ja Lauri Kaasalaisen kanssa olimme Ruotsin laivalla ja pääsimme ilman minkäänlaisia tullimuodollisuuksia maasta toiseen.

Kerran vierailu Suomeen sattui Pyhäjärvi-juhlien aikaan ja kyllä oli Alinalla ja Juholla tuttuja juhlien väliajalla.

Alina ja Juho olivat Käkisalmissa myös Inkerin liiton yhdyshenkilöinä ja heidän avustuksellaan matkalaiset voivat viedä avustustavaraa mennessään. Monet yhteiset viralliset ja epäviralliset vierailut toteutettiin myös Käkisalmen Museoon.

Inkeriläisten paluumuutto kiinnosti Virkkusia kovasti. Aivan ensimmäisten mukana he eivät Suomeen saapuneet, sillä vasta 1.6. 2004 muutto Imatralle toteutui.

Varmuuden vuoksi asunto Käkisalmeen jätet-

tiin, mutta kesämökki myytiin, sillä sen hoitaminen Imatralta käsin olisi ollut mahdotonta. Heille matkustaminen rajan taakse Käkisalmeen ei vaatinut kovin ihmeellisiä viisumimuodollisuuksia, joten vierailuja tehtiin tuttuun luokse varsin usein.

Imatralta vuokrattiin puutarhapalsta ja siellä kesäiset päivät kuluivat rattoisasti. Vuoden 2013 alussa Juhon kulku alkoi kuitenkin muuttua hyvin rasittavaksi. Lääkärintarkastuksissa todettiin olevan aihetta pallolaajennuksen tekoon. Ensimmäisen leikkaus onnistui hyvin, mutta toiseen leikkaukseen valmistautuessa iski sydänkohtaus ja Juhon monivaiheinen elämäntaival päättyi.

Hyväntahtoisen ja avuliikan ystävämme Juhon muistot tulevat ikuisesti säilymään mielessämme.

REINO ÄIKIÄ

Pyhäjärvi-lehti julkaisee

joka numerossa tietoja perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä, edesmenneistä ja valmistuneista.

Muistathan kuitenkin aina kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun.

Syysretkellä Pyhäjärvellä ja Käkisalmissa

Teimme neljään mieheen onnistuneen syysretken Karjalaan 5.-7.10. majoit-
tuen jälleen Musakan Lo-
marantaan, johon ollaan ra-
kentamassa lisää majoitus-
tilaa. Lisäykset muodostu-
vat myös perhemajoituk-
seen soveltuvista mökeistä.

Kannaksella on lama-
ajasta huolimatta menossa
melkoinen rakennusbuumi.
Rakennetaanhan siellä uut-
ta rautatieyhteyttä Pietarista
Antreaan ja moottoritietä
Pietarista Kiviniemen ja Kä-
kisalmen kautta Sortava-
laan. Nämä yhteydet tule-
vat entisestään lisäämään ja
helpottamaan lomaliiken-
nettä Pietarista entisille ko-
tikonnuillemme.

Retkeemme sisältyi käynti
Käkisalmen linnan muse-
ossa, jossa kahvittelun lo-
massa museon johtaja Ma-
ria Lihaja esitti huolensa
meidän suomalaisten mat-
kailun hiipumisesta entisille
kotiseuduillemme. Kiin-
nostavia tapahtumia kaiva-
taan puolin ja toisin, sillä
kivijalkamatkailu on lähi-
vuosina uskaltaisiko sanoa
loppumassa.

Totesimme myös Pyhä-
järven sankarihautausmaan
uuden aidan hohtavan uu-
tuuttaan ja alueen olevan
muutenkin hoidetun nä-
köistä. Kiitokset vielä tal-
kooporukalle hyvästä työ-
stä!

Omasta puolestani mat-
kan kohokohtia oli tieten-
kin käynti lapsuuteni ko-
dissa Keljassa. Vuonna
1927 isäni rakentama talo
siellä antaa edelleen suojaa
asujilleen. Nyt tosin vain
kesäkäytössä huhtikuun
puolivälistä lokakuun puo-
livaliini.

Pyhäjärven Keljan uudella kaupalla (= Elli Marjamäen kodin nurkalla) Esko Pulakka, Antero Pärssinen, Hannu Putus ja takana Antti Musakka. Kuvat: Yrjö Kaasalainen.

Kotimatkalta lähdimme
maanantiaamuna Pyhäjär-
ven kuntakeskuksen kautta
kuullen kunnanjohtaja Ni-
kolai Papinin kertomana
mm. uimahallin valmistu-
misesta kuntakeskukseen,
jossa asuu suunnilleen kol-
me neljäsosaa koko kun-
nan asukkaista.

Kiitokset mainiolle kus-
killemme Hannu Putuk-
selle jälleen hyvistä kyy-
deistä. Tällä kertaa paluum-
me tapahtui tasaisempia tei-
tä Valkjärven ja Perkjärven
kautta.

ANTERO
PÄRSSINEN

Antero Pärssinen esittelee kirjaansa "Keljasta Vesiniitylle" entisen tupansa 1930-luvulta olevalla penkillä istuen nykyiselle emännälle Tonjalle.

Sankarivainajien luettelossa epäselvyyttä

Tutkin Vpl. Pyhäjärvi-leh-
den syyskuun numerosta 9
sivulta 3 sankarivainajiem-
me tietoja. Hain naapu-
rimme poikaa Ensio
Lemmettyä, mutta ei hän-
nen nimeään ollutkaan mu-
kana. Sen sijaan luettelossa
on Ensio Kokkonen.

Hain sitten Arkistolaitok-
sen sivuilta Suomen sodis-
sa 1939-1945 menehtyneet.
Löysin rekisteristä yhden
Ensio Kokkosen, joka on
kotoisin Valtimosta ja hau-
dattu Valtimoon.

Löysin myös yhden En-
sio Lemmetyn, joka on
haudattu Pyhäjärvelle.

Lisäksi ohessa on osaku-
van Pyhäjärven kaatunei-
den muistomerkistä, jossa
on Ensio Lemmetyn nimi.
Mistähän tällainen tilanne
johtuu? Olisi mukava saa-
da oikeaa tietoa.

Onkohan artikkelissa
muitakin epäselvyyksiä?

Ystävällisin syysterveisin

ENSIO NÄRIÄINEN

LAMBERG TOIVO	19.8.1941
LAMPINEN VEIKKO	22.4.1942
LAPPALAINEN ARMAS	19.2.1940
LAPPALAINEN HEIKKI	15.8.1941
LAULAJAINEN ARVID	21.8.1943
LEMMETTY ENSIO	30.4.1942
LOPONEN JOHANNES	22.3.1944
MAARANEN EERO	1.2.1940

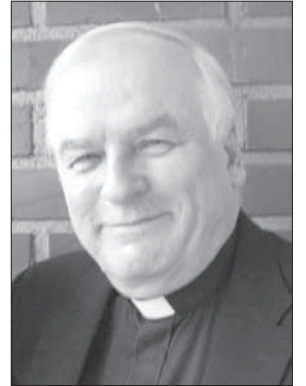
Karjalaisseurojen Tampereen piiri on valmistuttanut
KARJALA-laatan, jonka voi antaa kiitokseksi,
muistoksi, lahjaksi tai kiinnittää
kunnianosoitukseksi hautakiveen.
Merkkiä voi kysellä Karjalaisseurojen Tampereen piiristä,
Matti Pirhonen, p. 050 320 2890, matti.j.pirhonen@gmail.com.

Pappina 50 vuotta: elämää, musiikkia ja teologiaa

Keskiviikkona 6.11.2013
klo 18 Huopalahden kir-
kolla Helsingissä on ti-
laisuus "50 vuotta pap-
pina – elämää, musiik-
kia ja teologiaa".

Äänessä on pyhäjär-
veläisille tuttu teologian
tohtori, Pyhäjärvi-Sääti-
ön hallituksen varapu-
heenjohtaja Juhani
Forsberg, joka soittaa
pianoa ja kertoo ajatuk-
siaan uskonnosta ja pap-
pismiehen urastaan.

Musiikki on Forsber-
gille rakas harrastus, ja
hänen kanssaan tilaisu-
udessa soittavat Heikki
Sivonen, huilu, ja Joo-
nas Vapaavuori, sello.

Tilaisuuden jälkeen on
Huopalahden kirkossa
klo 20 iltamessu, jonka
Juhani Forsberg toimit-
taa.

Merkkipäiviä

101 vuoden iän saavutti
Huittisissa asuva Olga Sil-
vennoinen. Hän on synty-
nyt 14.9.1912 Kurkijoella,
josta perheensä mukana
muutti 1920-luvulla Vpl.
Pyhäjärvelle Kallenkarta-
non alueelle.

Erikoisemmin ei nyt
merkkipäivää vietetty, mut-
ta edelleen Olga asuu yksi-
nään kerrostaloasunnos-
saan. Lähiomaiset käyvät-
viikoittain Olгаа tervehti-
mässä.

Paljon onnea
Oiva Kaasalainen
70 vuotta
23.10.2013

toivottaa kotiväki

Muistot koskettavat –
Aili Vuoristo 95 vuotta.

Mieleenpainuva juhla päät-
tyi virteen 341:

"Kiitos sulle kukkasista,
jotka teilläin kukoisti. Kii-
tos myöskin ohdakkeista,
jotka mua haavoitti. Kiitos,
että tahdot mulle elon an-
taa iäisen. Kaikesta, oi Her-
ra, Sulle annan ikikiitok-
sen".

PÄIVI VUORISTO

Mikkeliläiset 13-vuotias Inka ja 15-vuotias Arttu Harjuntausta

Juuria etsimässä Vernitsan kylällä

Inka ja Kalevi Laatokan laineilla.

Minna kävelee omissa ajatuksissaan Vienon taivalta.

Kävimme Pyhäjärvellä kesä-heinäkuun vaihteessa. Halusimme tutustua äidin isän syntymäpitäjään.

Asumme Mikkelissä, äiti Minna Hämäläinen ja isä Rami Harjuntausta ovat Ikaalisista kotoisin. Me viettämme joka kesä kesälomamme Ikaalisissa.

Mummu Vieno Hämäläinen kertoi usein Pyhäjärvestä, Vernitsan kylästä ja Laatokasta. Hänen kertomuksiaan oli kiva kuunnella.

Tänä kesänä mekin pääsimme näkemään ja kokemaan nämä maisemat jossa Kalevi-taattamme on syntynyt. Siellä on meidänkin juuremme.

Musakan Antti kuljetti meitä autollaan, paikka löytyi hyvin taatan opastuksella. Mitään siellä ei ollut jäljellä, maakellarin monttu kyllä löytyi. Siitä saimme mielikuvaa valokuvien perusteella, missä muut rakennukset ovat olleet.

Nyt suvun entisille pelloille rakennettiin vahvaa laidunaitaa, lihakarjaakohan he aikovat sinne laiduntaa. Ensi kesänä sen voimme nähdä.

Taatalla on Ikaalisissa lihakarjaa, siellä me auttellemme kesäisin peltotöissä. Arttu sai tänä kesänä traktorin ajokortin ja traktorilla on mielenkiintoista tehdä hommia. Me olisimme varmastikin samalla tavalla siellä Vernitsalla auttamassa peltotöissä, jos sitä sotaa ei olisi tullut.

Arttu kysyi Kalevi-taatalta, muuttaisitko sinä tänne asumaan, jos se olisi mahdollista. Taata sanoi, että ei se muuttaminen varman enää onnistuisi, mutta kyllä tänne aina lomilla olisi hyvä tulla.

Kävelimme Vernitsankylän tietä Sortanlahteen päin.

Äiti Minna kertoi, että siinä tuli uskomaton outo tunne. Ajatukset olivat menneet Vieno-mummuun. Tämä kylä toi voimakkaana kokemuksena miltä Vienosta, 29-vuotiaasta nuoresta äidistä oli tuntunut, kun viimeisen kerran oli joutunut kotinsa jättämään. Lapset olivat pieniä, Pertti 4 v. ja Kalevi 1 v., ja Vienon äiti Anni-mummu 56-vuotias. Siinä kulkivat tietämättä minne, koti oli jätettävä. Mukana oli lehmät ja jotain omaisuutta, mitä jakoivat kuljettaa mukana.

Meidän kanssamme kesän kotiseutumatkalla oli äiti ja isä, mummu ja taata sekä Tuomo-vaari.

Matkalla oli paljon muitakin, osa tuli jotenkin meidänkin sukuun. Kuivalaisilta oli iso porukka. Heidän isänsä Lauri oli Laatokan kalastajia. Menneskämme Konevitsaan Kuivalaisen veljekset olivat laivan kannella katselemassa Laatokan laineita.

Hovimäeltä Humalan suku tiesi mummulansa paikan, Kuivalaisen kodin paikkaa etsittiin, mutta sitä ei kuitenkaan pystytty tarkalleen vielä "paaluttamaan".

Lappalaisen kohdalla vietettiin sisaruksista nuorimman 60vuotissyntymäpäiväjuhlaa.

Kaasalaisen Pentin suku kävi kotipaikalla Piskasenmäellä.

Haaviston Pirkko (Veväri) ja Esko halusivat löytää suvun paikkoja Kiviniemestä.

Taljan suvusta oli Aimo ja Ramman suvusta Tuulokarin Vilhon lapsista Hannele ja Hannu.

Inkisen Pentti kävi Myllypellossa kotipaikallaan.

Rantakyläläisistä oli Patrakon sukua. He löysivät etsimänsä, kylän van-

han kansakoulun. Siihen tustuttiin koko porukalla. Kovin oli kurjan näköistä, oli jätetty pahasti ränsistymään.

Matkalla oli muutenkin paljon huonoja taloja, oli siellä kyllä uusiakin rakennettu ja niissä oli korkeat aidat ympärillä.

Musakalla pidimme illanvieton. Joukossamme oli monia, jotka täyttivät tänä vuonna viisi- tai kymmentä vuotta. Juhlimme heitä kakkukahvien kera. Grillasimme makkaraa ja lauloimme yhteislauluja.

Kävimme myös Käiksalmen linnassa ja Viipurin linnassa. Pyöreässä tornissa kahvilla ja kauppahallissa karkkiostoksilla.

Ruskeanhiekan uimarannalla, Konevitsa näkyy taustalla.

Hauskinta matkassa oli, kun saimme paljon uida, Pyhäjärvestä ja Laatokan Ruskeassahiekassa. Siellä oli hienot hiekkarannat ja lämmin vesi.

Tykkäsimme matkasta, kuljettaja oli hyvä ja kiva. Matkanvetäjänä oli Lintulan Seija. Lähtisimme mielellämme sinne toisenkin kerran.

Hyvää ja kaunista syksyä kaikille mukana olleille ja lehden lukioille.

Toivottaa kolme polvea
KYMÄLAISEN
SUKUA

Musakalta kotiinpäin lähdössä.

Juuriltaan pyhäjärveläis-italialainen Maarit Hurmerinta, o.s. Äijö, pohtii Miten elämästä kertoisin?

Muutamaa viikkoa ennen uuden levyalbumin julkistamista sekä juuri vähän ennen kuin alkamassa ollut Vain elämää –televisiosarja ponnahtutti tämän taiteilijan kaikkien huulille, tapasin hänet, taiteilijanimeä Maarit käyttävän Maarit Helena Hurmerinnan o.s. Äijön.

Hän suostui Keravan kirjastolla elokuun lopulla pidetyn Maaritin ja Samin konsertin jälkeen haastattelavaksi lehteämme varten. Vaikka taiteilija-aviopari Maarit ja Sami Hurmerinta ovat julkisissa tilanteissa aurinkoisina hymyileviä, avoimia, jakavat nimikirjoituksiaan ja suostuvat ihailijoittensa kanssa yhdessä kuvattaviksi konsertin jälkeen, ei haastattelu niin vaan lohkea! Siitä oli nyt, kuten kaikkien julkisuuden henkilöiden kohdalla, aivan ymmärrettävästi on asian laita, sovittava ennakoon häntä edustavan levy-yhtiön kanssa.

Eka kerran tapasimme ”vapaalla”, ilman ennakosuunnitelmia, ja sovimme jo alustavasti haastattelun tekemisestä, vappuna 2010, jolloin rupattelimme hyvän tovin ilman ympärillä kihiseviä nimmarinmetstäjiä Hyrylän Torpan pihalla vappujuhlien, jonka tähtinä Maarit ja Sami esiintyivät, päätyttyä mitä ihanimmassa kevätssäässä esiintymislavaan nojaillen. Jutustelumme aiheena oli silloin hänen isänsä Rainerin, syntynyt 1934 Sortanlahdessa Pyhäjärvellä, kuuluiset sekä päällisin puolin puhe sivusi ennen sotia Vpl. Pyhäjärvellä asuneita isovanhempiaankin.

Totta Mooses! En kai olisi pitäjäseuran puheenjohtaja, ellen olisi jo silloin puhunut Maaritille esiintymisestäkin omakyllyisille. Ja nyt uudelleen. Mutta, ai niin, ei siitä vielä saa kertoa...

Uusi albumi ”Miten elämästä kertoisin”

Pentinkulma-sali Keravan kirjastossa pullisteli ääriään myöten täynnä, viimeisetkin tuolit oli varattu jo puolta tuntia ennen konsertin alkua. Ja täynnä oli myös kirjaston ulkoporrastassanne, kovaäänisten kautta kirjaston ilmaiskonserttina tarjottua Maaritin ja Samin musiikin ystäviä. Tunnelmallisempaa paikkaa elokuisena lämpimänä iltana saa Keravalta hakea kuin hyvinhoidettuna kukoistava kirjastoaukio vesialtteen.

Monikymmenvuotinen Maarit ja Sami Hurmerinnan yhteistyö keravalaisen muusikon Pentti Lahden kanssa kuului ja näkyi intensiivisesti ja herkästi hehkuneena tunnelmana konsertissa. Tipotiessään oli jän-

nitys, jota Maarit kertoo aina konserttitilanteessa kokeneensa!

Mitkä äänivarat hän omaakaan – ja soittaa samalla! Ja miten rauhallinen ja sympaattinen, vaimoiaan taiteilijana tukeva, erinomainen muusikko, kitaristi, tämä Sami Hurmerinta onkaan.

Kulttuuripersoonana Pentti Lahden ihailijakerhoon ei melkein keravalaisena ole taas voinut olla entuudestaan tämänikäisenä kuuluttamatta. Onhan hän, kuten tuli ohimennen konsertissa kertoneeksi, puhallellut saksofoniaan ja trumpettiaan itsensä Olavi Virran yhtyeissäkin.

Maaritin tunnettujen hittien lisäksi kuultiin näytteitä uudelta, lokakuun 25. päivä julkistettavalta Miten elämästä kertoisin -albumilta. Useimmat niistä ovat Maaritin itsensä sanoituksia ja Sami Hurmerinnan sovituksia. Mutta päätteeksi alle kouluikäisistä päälle kaksikymppiseen koostuva yleisö sai toivomansa vanhan hitin ja lauloi innostuksissaan mukana. Ja tosi maageelta se ”Jäätelökesä” myös vanhemman rouvan aistimissa näin livenä mais-
tuikin.

Uudella albumilla kuuluaan seuraavat teokset: Mä en vaadi, Kun minä itkin, Kielonmarja, Anna, Rantäsade, Joidenkin kaa, Palmikko, Miten elämästä kertoisin, Luxembourgin puisto, Villiviini ja Mitä käykin.

Konsertti kirjastossa? Hurmerinnat yhdessä monivuotisen Keravalla asustavan muusikkotuttavansa Pentti Lahden kanssa ovat ennenkin esiintyneet Lahden kotikaupungissa, mut-

ta ensimmäistä kertaa nyt Pentinkulma-salissa.

Tämä kirjasto, noin 150-170 istumapaikkaa tarvittaessa tarjoavine, monikäyttöisine Pentinkulma-saleineen on tullut maankuuluksi keravalaisena ilmiönä. Näin siksi, että talvisaikaan kirjasto järjestää pari kertaa kuukaudessa ja väliin useamminkin jonkun tasokkaan kulttuurihenkilön/henkilöitä esiintymään. ”Taanilan tunneilla” kuultiin viime talvena mm. presidentti Tarja Halosta, Lokakuun puolivälissä esiintyi laulaja-lauluntekijä Aino Venna ja kuukauden kirjailijavieraita ovat mm. Jari Tervo ja Heli Laaksonen. Joulukuulla täsmälleen samana päivänä kuin viime vuonnakin, kirjailijavieraksi on lupautunut tulemaan Sofi Oksanen.

Sontakärkyt ja kaksi lasta – muistoja evakkomatkalta

Isänpuoleiset Maaritin juuret ovat vahvasti kiinni Vpl. Pyhäjärvellä. Se on kirjattuna tarkkaan myös viime vuonna ilmestyneeseen Äijöjen sukukirjaan.

Kalastajana ennen sotia toiminut isoisa Huugo Iisakki Äijö, s. 1904, ja isoäiti Helena Kuronen, s. 1902, asuivat vuodesta 1931 lähtien Sortanlahdessa. Äijöjen sisarusarjassa oli kaikkiaan 10 lasta, vuosisadan vaihteen kahta puolta syntyneitä, joista Huugo oli keskimmäisiä.

Kaikki lapset syntyivät Sakkolan Lohijoella, mutta Maaritin isoisan isä Pietari Juhonpoika Äijö ja sukunsa oli alkuaan pyhäjärveläisiä, Vernitsasta, Pietari vaimoineen ja pesueineen

asui vv. 1895-1913 Sakkolassa.

Pietari Äijö taas oli avioitunut Vpl. Pyhäjärven Puikkokaisista, minun sukuni kotikylältä, kotoisin olleen Varpu Pärssisen kanssa. Maaritin isoäidin Helena Kurosen suku taas oli Vernitsalta.

– Pienenä tyttönä muistan Helena-isoäitini suolanneen muistojaan Karjalasta minut melkein pä uuvuksiin asti täyteen aina tavatesamme ja tapasimme usein.
– Mummon tarinoissa toistui sama lauseparsi, hänelle ikuisen katkeruuden jättänyt muistikuva: Mittää muuta ei keral suatu ku sontakärkit ja kaks lasta.

Toinen oli Huugon ja Helenan esikoinen Liisi Marjatta Hellevi, myöh.

Pesonen, s. 1932, ja toinen pari vuotta sisarensa jälkeen syntynyt Maaritin isä Rainer Henriikki Äijö. Vieläkin samoilla pihilla 1940-luvulta lähtien Vantaan Hiekkaharjussa ja vain parisataa metriä Maaritin ja Samin kodista asuvasta Rainerista tuli ammatiltaan putkimies.

Italialaisen huilistin musiikkilahjat äidin suvun puolelta

Maaritin Rainer-isä avioitui nyt jo edesmenneen italialaisjuurisen Concetta Marja Sabina Michelentytär Orlandon, s. 1932, kanssa. Tämän Concetta-äitinsä isää, aikanaan Suomen merkittävimpien klassisen musiikin orkestereiden huilistina esiintynyttä Micheleä on kiittäminen vahvoista musikaalista taipumuksista. Maarit pitää edelleen yhteyttä isoisänsä Italiassa asuvaan Orlandon sukuun. Michele-isoisa ehti kuolla ennen kuin Maarit syntyi.

Myös isoisan, Huugo Iisakki Pietarinpoika Äijön tiedetään harrastaneen kuorolaulua. Kun Maarit jo pienenä koulutyttönä oli päättänyt, että hänestä tulee laulaja, oli Huugo-isoisa hänen parhaita kannustajiaan. Tyhjin taskuin evakkona Sortanlahdesta lähteneestä Huugosta tuli bisnesmies. Hiekkaharjulaiset muistavat vieläkin hänen asemalle perustamansa elintarvikekioskin.

– Kerran pääsin kioskiin tuuraamaan minäkin pikakutyttönä, vaikka leuka vain juuri ja juuri ulottui myyntitiskille. Saattoi tulla tappiota isoisälle, kun en osannut punnita tuotteita, vaan ilmoitin kaikille saman hinnan 20 markkaa, jonka hintaesimerkin Huugo oli näyttänyt vaa’alla jonkun tuotteen punnitsemi-

sestä. Mutta isoisa vaurastui joka tapauksessa niin, että kuollessaan hänen kerrotaan omistaneen Vantaalla kolme taloa.

Laatokan rannat – laulussa isoäidin tarinat pohjana

– Nyt ilmestyvälle albumille oli tarkoitus sisällyttää myös sanoittamani ja Samin säveltämä laulu Laatokan rannat. Viime hetkellä se jäi teknisistä syistä pois albumin kokoelmasta.

Levy-yhtiö Sony Music Entertainmentistä kerrotaan, että Laatokan rannat -kappale löytyy musiikkipalvelu Spotifyssa.

– Tulen siihen vaiheeseen omaa karjalaisuuttani jatkuvasti pohtiessani, ettei Helena-mummolta peritty karjalanpiirakoiden tekemisen opettaminen tahi häneltä minulle muistoksi jääneiden käsittöiden esillä pitäminen enää riittäneet. Syvällä möyrineet ajatukseni juuristani ja lapsena kuuluisista tarinoista siitä, mil-laista oli asua Laatokan rannalla, eivät enää kerta kaikkiaan mahtuneet mieleen ilman, että kirjoitin ne auki. Niin syntyi sanoitus lauluun Laatokan rannat.

Entä mitä tästä eteenpäin? Maarit ei torju kokonaan ajatusta lähteä joku kerta käymään isänsä ja isovanhempiensa juurilla, Viipurin läänin Pyhäjärvellä, Venäjän puolella. Rainerisä siellä on kerran käynytkin.

– Mutta kun laulu valmistui ja oli taltioitu, tuntui tyhjältä: That’ it – eikä muuta siitä aiheesta, hymähtää Maarit haastattelutuokion päätteeksi tuolloisista ajatuksistaan.

KAARINA
PÄRSSINEN

Sami ja Maarit Hurmerinta ovat monelle suomalaiselle tuttu musiikkipariskunta. Kuvat: Sony Music.

Matkailu avartaa, Karjalassakin!

Vuosien varrella tutuksi tulleet matkaryhmämme päätti viime kesän Karjalan matkalla katsastaa menetetyt Karjalan kaupungit Sortavalan, Käkisalmen ja Viipurin sekä niiden välissä vielä Lahdenpohjan kaupalan.

Matkan järjestäjänä ja hyvänä oppaana oli korpilahtelainen taksiyrittäjä Juha Saarinen, jonka venäjänkielen taito oli matkalla tarpeen. Suurimmalla osasta meistä olivat juuret Pyhjärven Vernitsalla.

Värtsilän rajan ylitettyä maisema muuttui täysin erilaiseksi kuin Pyhäjärvellä. Jylhiä metsiä, korkeita kallioita, komeita pauhaavia koskia. Ruskealan marmorijärvien kanjoneissa ja vedenalaisissa luolissa on turisteille ihmettelemistä. Pyssädyimme Tohmajoen Ahiskoskella, joka on myös melkoinen nähtävyys. Kosken maisemat olivat 1972 ilmestyneen venäläisen elokuvan "Ruskot ovat hiljaisia täällä" taustakuvina.

Matka jatkui Ruskealan Kaalamon kylään, jonka kirkko oli tuhoutunut. Vanhan kirkon paikalle on Kalevi Keinonen rakentanut uuden kirkon ja majoituskia matkalaisille. Paikan nimi on "Herran kukkaro". Nousimme kirkon mälle, jonne oli kokoonnutunut iso moottoripyöräjengi. Miesten nahkatakkien selustassa oli iso risti. Näytti siltä, etteivät ne ainakaan ole "helvetin enkelit". Yksi miehistä totesi, "kyllä me mieluummin olemme taivaan enkeleitä ja iloisia uskostamme". He olivat aikoinaan olleet mukana kirkon rakennustalouksissa.

Sortavala on viime näkemän jälkeen pesty kasvojaan. Isännän vaihtuessa se on säilyttänyt oman nimensä. Sortavala on venäjäksi Sortavala. Opas kertoi, että pitkälle toistakymmentä suomalaista arkkitehtiä, alkaen Eliel Saarista, on jättänyt kädenjälkensä Sortavalan julkisiin rakennuksiin.

Nyt näitä rakennuksia on ulkopuolelta restauroitu ja maalattu todella pieteetillä. Kisamäellä sijaitsevat arkkitehti Jacob Ahrenbergin suunnittelemat tyttökoulu ja poikalaseo. Värielisin tiiliornamentein koristellut koulut entisöityinä ovat todella kauniit. Arkkitehti Uno Ullbergin funktionalismi esittäytyy ainakin kolmessa pankissa ja asuinrakennuksissa jugendia. Jopa "Laatokan linna", entinen suojeluskuntajärjestön koristeellinen talo, on kauniisti entisöity.

Miesvaltaisen arkkitehtien joukossa on yksi nainenkin, Elsi Borg, joka suunnitteli hotelli Hospitzin. Hotelli on korjattu ja edelleen toiminnassa Laatokka -nimisenä ja huokeana yöpymispaikkana. Vanhoja kau-

Valokuvan henkilöt vas. Anneli ja Hannu Lappalainen, Eija Nieminen o.s.Javanainen, Marja-Liisa Rae o.s. Anttonen, Eila Javanainen, Salme Rintala o.s.Lappalainen ja Pekka Javanainen.

niisti entisöityjä rakennuksia löytyy joka puolelta yllättävän runsaasti.

Satavuotias Raamattutalo seisoo tukevasti paikallaan. Suomen aikana sieltä lähti tuhansittain hengellistä kirjallisuutta Suomen lisäksi Skandinavian maihin, Saksaan ja Amerikkaan. Neuvostoliiton aikana se toimi myös kirjapainona, josta kommunismin ilosanomaa levitettiin monin painotuottein kansalle.

"Osakeyhtiö Veljekset Kivinen" rautatavarakauppa on nyt kuuluisan taiteilijan Kronid Gogolevin taideteen museona. Esillä on taidokkaita puuleikkaustöitä, grafiikkaa ja öljyväritöitä.

Sortavala oli aikoinaan monien erilaisten koulujen, kirkkojen ja monimuotoisten taidetapahtumien kulttuurikaupunki. Jos se vielä olisi Suomella, siellä olisi varmasti Itä-Suomen yliopisto.

Lahdenpohjan pieni kauppala on nimensä mukaisesti Laatokan pohjukassa. Ilma oli sateinen, joten tutustuimme vain Engelin piirtämän Lahdenpohja-Jaakkiman mahtikirkon raunioihin. Matkassa oli Hannu Lappalainen, joka kertoi, että hänen isänsä Heimo Lappalainen monen muun pyhäjärveläismiehen kanssa vannoi aikoinaan sotilasvalan tässä kirkossa.

Käkisalmea ei ole olemassa. Paikalla on venäläinen kaupunki, nimeltään Priozersk. Vuonna 1940 Suomi menetti Käkisalmen Neuvostoliitolle. V. 1941 Suomi valtasi kaupungin takaisin, jolloin venäläiset polttivat miltei koko kaupungin. Arkkitehti Armas

Lindgrenin suunnittelema hiljainen kirkko ei palanut. Se tuli kuitenkin myöhemmin häpeällisesti raikatuksi. Kirkosta tehtiin alkoholia tarjoileva klubintanssiravintola.

Oppaamme kertoi, että sodan jälkeen kaupunki rakennettiin uudelleen suurimmaksi osaksi saksalaisten sotavankien avulla. Saksalaisten tekemiin asuntoihin ihmiset ovat olleet tyytyväisiä.

1200-luvulla karjalaisten toimesta rakennettu Käkisalmen linna on vanhin karjalaisen heimon tukikohta. Rauhallisine ympäristöineen se on turisteille parasta nähtävää Priozerskissä.

Muistan tapahtuman Käkisalmissa viime vuosikymmeneltä. Olin kaupunginjohtaja Jevgeni Grasovin vieraana. Hän oli edellisenä vuonna vierailut vaimonsa kanssa luonani Nokialla. Olimme Käkisalmen torilla, jossa Lenin seisoi patsaana. Venäjällä puhalsi uudet tuulet, Leninin patsaita oli kaadettu. Kysyin Grasovilta: Täällä se Lenin seisoo edelleen pystyssä? Grasovia hymyilytti. "Kyllä vaan, kun Lenin viittilöi torin toisella laidalla ja vastapäisellä laidalla katselee Pietari I, niin torilla astelevilla venäläisillä mummoilla on hyvin turvallinen olo. Harasoo, Venäjällä on kaikki hyvin."

Pyhjärven Vernitsa oli matkamme pääkohde. Siellä ei ole mitään, ei yhtään taloa. Ja kuitenkin sieltä oli kertynyt tunnetasolla meidän muistoihin niin valtava määrä asioita, että sinne oli vaan matkustettava. Vernitsan avarilla pelloilla oli nyt tekeillä muutoksia. Kolme miestä teki valtaisan korkeaa ja tiheää piik-

kilanka-aitausta. Aita ulottui Laatokan rannan metsiköstä Majaharjuun asti ja kääntyi siitä Yläjärven suuntaan. Joku oligarkki oli ostanut tai vuokrannut Vernitsan pellot lihakarjan kasvatukseseen.

Siellä vanhempien ja isovanhempien jalanjäljillä kulkiessa askeleet veivät itsestään Jahvenitsan rantaan. Pekka Javanainen johti joukkoa ja Eija-sisko seurasi takana kamera kädessä. Päivä paistoi, edessä tyyni Laatokka. Pekan kaitafilmikamera surisi ja Eija keräsi Laatokan hiekkaa muovipulloihin. Eijan kerätessä hiekkaa mieleen nousi itkettävän kaunis tapahtuma. Kun Javanaisen Vernitsan naapuri Päiviö Lappalainen siunattiin Korpilahdella, Pekka oli viikkoa ennen hautausta käynyt varta vasten hakemassa siunausmullat Lappalaisen pellolta Vernitsalta.

Kulkiessa muistelimme ja kertosimme tarinoita omaistamme ja heidän elämänsä vaihteista. He olivat mukana koko ajan. Olimme Vernitsalla. Siireenipensaat kukkivat ja niittykukat loistivat monivärisinä. Keräsimme sylin täyteen kukkia terveisiksi hautausmaalle.

Pyhjärven kirkolla laskimme osan kukista San-karivainajien muistomerkillä. Hannu kertoi, että hänen setänsä Martti Olavi Lappalainen nukkuu kentälle jääneenä myös jossain Karjalan mullassa.

Hautausmaan aidan sisäpuolella on vapaussodan muistomerkki. Se, ainoana entisen hautausmaan hautakivenä, korvasi kaikkien omaistemme hävitetyt hautakivet ja laskimme muistopuuhien kera kukkamme muistomerkillä.

Viipuri on Sortavalan tavoin säilyttänyt nimensä. Viipuri on useille suomalaisille tänä päivänä tuttu kaupunki. Jotain uuttakin on tullut. Viipurin entinen taidemuseo on täysin kunnostettu. Museon suunnitteli aikoinaan Viipurin kaupunginarkkitehti Uno Ullberg ja se edustaa funktionalismia, kuten Alvar Aallon kirjastokin. Taidemuseo on nyt korjauksen jälkeen Valtion Eremitaasin haaraosasto. Samantyyliä taidekeskuksia, eremitaaseja, Venäjä on perustanut Amsterdamiin, Lontoon, Italiaan ja Kazaniin.

Matkan yksi ilon aihe olivat laadukkaat yösiijat eli hotellit. Ehkä se valtaisa Karjalan matkailu on tuottanut sen verran rahaa, joka on sitten investoitu hotelleihin. Sortavalan hotelli Kaunis on uusi ja hieno

hotelli. Ainoa miinuspuoli olivat monet rappuset. Sakskolan hotelli Kiviniemi oli todella kokenut hyvän muodonmuutoksen. Viipurissa olimme hotelli Druzhban uusitusosa, erittäin tasokasta. Ja kun laatu on hyvää, ovat hinnatkin Suomen tasoa.

Matkailu avartaa ja tällä kertaa se avartaa Sortavalan kohdalla. Paljon nähtiin, mutta jäi jotain vielä näkemättä, ainakin Sortavalasta.

Matkan johtajana Juha Saariselle kiitokset hyvästä huolenpidosta. Pitkien kävelymatkojen jälkeen, auton viereen nousi äkkiä hyvin varustettu "kahvibaari ja grillikioski". Ja opastukset suomeksi ja venäjäksi olivat täsmällisiä. Ensimmäisenä jatketaan.

SALME RINTALA

Pyhäkylä-Seuran tapaamiseen etsitään isien puhdetöitä

Vpl Pyhäkylä-Seura pitää keuhällä 2014 yleisen kokouksen. Järjestämme kokouksemme näyttelyn isien puhdetöistä rauhan- ja sodan aikana. Mikäli kätöistänne löytyy töitä tai valokuvia puhdetöistä, toivoisimme teidän tuovan niitä näyttelyyn kokouksemme. Kokous on Kinnalan Koukulla la 26.4 2014. Ilmoitus vielä keuhällä Pyhäjärvi-lehdessä, tietoa myös kotisivuiltamme.

Asiasta voi tiedustella
Mauri Hauhia puh. 040 0213369
sähköposti taubila@pp.inet.fi.

Seija Jokinen puh. 040 8355820
sähköposti seija.jokinen@netti.fi

Konnitsa mielessäin, tule ja tutustu!

Niin sanotusti ”yleisön pyynnöstä”, tällä kertaa Vpl. Pyhäjärvi-seuraan viime vuosina uusina jäseninä liittyneiden toivomuksesta, päätimme pitäjäseuramme tämän vuoden toimintasuunnitelmaan sisältyen aloittaa sarjan ”Pyhäjärveä kylä kylältä”. Siinä esitellään joko kylittäin tai kyläryppäittäin niitä pitäjän eri puolilla ennen sotia olleita asuma-alueita, joista jotain tietoa on saatavilla.

Aloitamme sarjan marraskuussa, samalla kertaa kun ollaan koolla Vpl. Pyhäjärvi-seuran sääntömääräisessä syyskokouksessa.

Ensimmäiseksi valikoitui pitäjän kylistä ehkä parhaiten entisen kaltaista muistuttavana Konnitsan kylä. Tiedettiin toki, että Konnitsaa esitteleviä kyläkirjojakin on kaksikin eri teosta:

Toivo Luukkanen: Kotikylämme Konnitsa, kyläläiset kertovat, ilm. 1998.

Toivo Luukkanen ja Ensio Näriäinen (toimittajat): Kotikylämme Konnitsa: Kuvia ja kertomuksia Vpl. Pyhäjärven Konnitsan kylästä, ilm. v. 2006.

Ensiksi, jo 1998 ilmestynyttä teosta, ei ole enää muutama vuoteen ollut saatavilla muuta kuin antikvariaateista.

Konnitsa-kyläkirjoja teke-mässä olleista Tampereella asuvalla Ensio Näriäisellä on hallussaan useita satoja, ellei tuhansia valokuvia käsittävä kokoelma Konnitsasta. Hän on tehnyt paljon yhteistyötä viime vuosina Konnitsa-aineistojen kokoamisessa Kangasalalla asuvan, valtavan laajat tietoi-

neistot omaavan sukututkija Harri Kekin kanssa. Myös Harri Kekin sukua on asunut Konnitsassa.

Nyt Vpl. Pyhäjärvi-seura on kutsunut kummankin Konnitsa-asiantuntija Näriäisen ja Kekin seuran vieraaksi. Tilaisuus pidetään Karjalatalolla Laatokka-salissa sunnuntaina 17.11.2013 klo 13.00 alkavan sääntömääräisen syyskokouksen asioiden käsittelyn ja kahvittelun jälkeen.

Luvassa on hulpea kuvakavalkadi Konnitsan näkymistä ennen ja nyt ja kerrontaa elämästä tällä kylällä.

KAARINA
PÄRSSINEN

Konnitsan kylälle on tiiviihköksi taajamaksi nykyisten asukkaiden toimesta siirretty aiemmin enemmän hajallaan sijainneita, edelleen hyväkuntoisia, ennen sotia rakennettuja hirsitaloja. Luukkasten suvun jäsenille kuulunut talo, kuva Katri Luukkanen 2011.

Konnitsanjoen sillalta kohti Kiimajärveä taltioitu näkymä on yksi kuvatuimmista luonnonkauniista paikoista koko Pyhäjärvellä. Kuva: Katri Luukkanen 2011.

Kotikokin kertomaa

Hauki on kala

Suomen meristä ja sisävesistöistä pyydetävillä kaloille on olemassa arvojärjestyksiä, jotka ainakin eräiltä osin ovat kovin riippuvaisia järjestyksen laatijan omasta mausta.

Kaikki olisivat varmaan mielissään saaliista, johon kuuluisi lohi, taimen, siika, kuha jne. Kalojen arvoasteikon alapäästä nimitetään ”roskakaloiksi”, joita pyydetään vain sitä varten, että vesistön ravinnekuormitusta voitaisiin keventää. Tähän luokkaan kuuluvat mm. särki, sulkava, pienet lahnat, ehkä säynäväkin.

Roskakalan käsite on kuitenkin kyseenalainen, jos sillä arvioidaan kalojen syöntikelpoisuutta. Kiiskiä ei nykyisin kukaan halua saaliikseen, vaikka tietääkseni niitä vietiin aikoinaan Karjalasta Pietariin herkullisen kalaliemen ainekeksi. Onkisärjet heitetään kissalle, ja lahnojakin näkee entistä harvemmin torien kalatiskailla, vaikka iso lahna uunissa paistettuna tai savustettuna on herkullista.

Särkeäkään ei pitäisi halveksia niin paljon kuin yleisesti tehdään. Suuria särkiä voi syödä suolakalana. Olen saanut syödäkseni marinoituja särjen selkemyksiä, ja ne ovat aivan erinomaisia. Särkiä voidaan kypsyttää etikka- ja mausteliemessä lasipurkeissa uunissa, jolloin kaikki ruodot pehmenevät, ja herkku on helposti nautittavaa vaikkapa ruisleivän kanssa.

Hauki kuuluu kalojen arvostuslistan välimaastoon. Haukia on hauskaa ja jännittävää kalastaa uistimella tai virvelillä, mutta monet eivät pidä hauesta ruokakalana. Marsalkka Mannerheim lienee ollut Suomen tunnetuin hauen halveksija.

Viime kesänä sain kesämökkijärveltäni harvinaisen paljon haukia, en kovin isojä, mutta syömäkelpoisia. Hauki kannattaa useimmiten fileerata, koska hauen nahkasta lähtee haju, josta kaikki eivät pidä. Haukifileitä voi kypsentää uunissa tai pannulla monin tavoin.

Kokeilin kerran ystäväni

Hauen arvoa ruokakalana ei pidä väheksyä.

antamaa reseptiä: haukifileen kappaleet kääritään pekoniisivuihin ja paistetaan pannulla. Kiinnostava maakuelämys.

Mielestäni hauki maistuu parhaalta kalapullina tai -pihveinä ja -murekkeena. Esimerkiksi seuraavasti:

Ainekset: 1kg haukifileitä, 2 dl ranskankermaa, 2 kananmunaa, 2 sipulia, 1 dl korppujauhoa, suolaa, mustapippuria, voita paistamiseen.

Valmistaminen: Jauha nahattomat haukifileet lihamyllyllä tai monitoimikoneella. Jauha myös kuullotetut sipulit. Turvota korp-

pujauhot ranskankermassa, lisää munat ja mausteet sekä jauhettu haukisirpiseos. Sekoita taikina tasaiseksi löysähköksi massaksi. Tee taikinasta öljytyin käsin kämmenen kokoisia pihvejä (läpimitt 8 cm, paksuus 2 cm) ja paista pihvit pannulla voissa kauniin ruskeiksi.

Sitruunalla ja tillillä maustettu kermaviili sopii hyvin kastikkeeksi. Keitetyt perunat tai muusi on pihvien seurana selviö.

Tätä ruokaa syötiin viime kesänä meidän mökillä usein eikä siihen kyllästytty.

JUHANI FORSBERG

Kokouskutsu Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n syyskokoukseen su 17.11.2013 klo 13.00.

Helsinkiin Karjala-talolle, 2. krs Laatokka-sali, Kämpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset syyskokousasiat. Niitä ovat mm. toimintasuunnitelma sekä tulo- ja menoarvio vuodelle 2014, jäsenmaksusta päättäminen, vuosittain valittavan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta vuodelle 2014 ja jäsenten valinta erovuoroisten tilalle hallitukseen vv. 2014-2015.

Kokouksen jälkeen Konnitsan kylän esittely runsaiden kuvanäytteiden kera, Tämä aloittaa teemasarjan ”Vpl. Pyhäjärveä kylä kylältä”. Saamme asiantuntijavieraaksemme mm. Konnitsan kyläkirjoja toimittamassa olleen Ensio Näriäisen Tamperelä ja konnitsalaisia sukuja tutkineen Harri Kekin Kangasalalta.

Keskustelun lomassa kokouksen jälkeen perinteiset pikkujoulukahvit pienen purttavan kera. Lisäksi yhteislauluja sekä arpajaiset, joita varten vastaanotetaan lahjoituksina pieniä voittoja. Tilaisuudessa on saatavana seuran teettämää vaakunapaitaa, 50-vuotishistoriikkia ja Muistojen järvi- dokumenttifilmiä sekä Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön uusia adresseja ja joitain Karjalan Liiton tuotteita.

Lämpimästi tervetuloa kaikki seuramme jäsenet ja muutkin pyhäjärveläisyydestä ja karjalaisuudesta kiinnostuneet!

VPL. PYHÄJÄRVI-SEURA RY:N HALLITUS

Kuka tunnistaa tämän talon?

Olen saanut vanhan valokuvan, joka kiinnostaa kovasti. Kuva lienee Vpl. Pyhäjärveltä. Onko se Yläjärveltä tai Ryhmäkylästä, vai mistä?

Entä milloin kuva on otettu? 1900-luvun alussa vai jopa 1800-luvun puolella? Ja tunnistaako joku kuvassa olevat henkilöt?

Olisin myös kiitollinen, jos joku Pyhäjärvi-lehden lukijoista voisi antaa väyliä, joista lähteä etsimään vastauksia.

Terveisin ja tiedoista kiittäen

ANITTA SALIN, puh. 040 509 0322
Paloheimonkatu 38 D 37 11100 Riihimäki

TILAA PYHÄJÄRVI-LEHTI
omaksi, tai ystävälle ja sukulaiselle
lahjaksi! Soita p. 040 730 2622

Entä tuleeko lehtesi oikeaan osoitteeseen?
Ilmoita uusi osoitteesi suoraan toimitukseen,
lehti ei käännä vain postiin ilmoittamalla!

Perhe ja suku sodan varjossa -seminaari 9.11. Karjalatalolla

Suvuista, luovutetun Karjalan pitäjistä ja historiasta kiinnostuneille on ohjelmaa koko päiväksi lauantaina 9.11. Karjalatalolla Helsingissä. Tarjolla on suku- ja pitäjäyhteisöjen, sukututkijoiden näyttelypöytiä, sukuseuratapahtumia, sukututkijan päiväystyö, sukututkimukseen liittyviä esitelmiä ja Perhe ja suku sodan varjossa -seminaari.

FT Kari-Matti Piilahti luennoi aiheesta Suvun jäljillä: karjalaista sukututkimusta ja asutushistoriaa, varatuomari Markku Ruuskasen aiheena on Ajankohtaista tietosuoja-asiaa sukuharrastajille. Sukututkija Jens Nilsson päivystää Karjalan Liiton kirjastossa klo 11-15.

Jatko- ja asemasodan ajan siviilien arkeen luovutetussa Karjalassa johdattaa professori Martti Turtola otsikolla Karjalan palautus ja asuttaminen jatkosodan aikana. FT Pirkko Sallinen-Gimpl on perehtynyt karjalaisen naisen elämään ja arkeen. Hän kuvaa millaista oli naisten elämä silloin, kun miehet olivat sodassa. Lisäksi kuullaan omakohtaisia muistelmia, millaista sodan arki oli lasten silmin. Komentajakapteeni Pasi Leskinen kertoo Puolustusvoimien kuvakeskuksen kuvien digitoitiprojektista Etulinjasta kotirintamalle 1939-1945.

Seminaariin osallistumismaksu Karjala-kortilla 5 euroa, muille 10 euroa. Muutokset mahdollisia.

Tapahtumassa on sukuseurojen ja sukuharrastukseen liittyvien yhteisöjen esittelypöytiä. Samana päivänä on myös Karjalaisten sukuyhteisöjen liiton vuosikokous ja Sukuseurojen Keskusliiton syyskokous. Lisätietoja www.karjalanliitto.fi

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari *Kaunisti Vpl Pyhäjärveä*, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040. Noudettavissa myös joutokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja. Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi/kirjapuoti>

Vpl. Pyhäjärvi-tuotteita lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki vaakunapaita, jota saatavana väreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Edullisesti esim. lahjaksi ja asuksesi tuleville kotiseutumatkoiille, vaikka koko ryhmälle, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaulaukolla, helmenharmaissa vain pyöreällä. Koot S, M, L, XL, XXL ja XXXL.

Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja koot XXL ja XXXL 20 e/kpl.

Dokumenttielokuva

Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl.

Seuran 50-vuotishistoriikki (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl.

Postitettaessa lähetyksiin lisätään postituskulut, mutta myös tuotteiden noutamisesta Karjalatalolta voitte sopia.

Tilaukset Kaarina Pärssinen 040-519 3036, e-mail kaarinarparssinen@gmail.com ja Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi

VPL. PYHÄJÄRVI-SEURA RY.

Vpl. Pyhäjärvi-seuran kotisivut
Karjalan Liiton sivustoilta osoitteesta
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarviseura

Sadonkorjuuta lahjoitusmaakaudella

Rukiin niittäjiä Sohvilan tilan pellolla Konnitsan kylässä. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön arkisto.

Sadonkorjuun aika on nyt ohi. Kaikki tapahtui nopeasti koneilla ja vieläpä hyvissä sääolosuhteissa. Sato oli tänä vuonna sekä laadultaan että määrältään hyvä. Katsotaanpa, miten tämä kaikki tapahtui esivanhempiemme aikana 1800-luvun viimeisillä vuosikymmenillä lahjoitusmaakaudella Vpl Pyhäjärvellä.

Maanantai aamuisin piti seisoa hovin rapuilla. Silloin oli työväen vastaanotto ja töiden jako alkoi. Hovin herrat harrastivat joskus kiusantekoa ja ilki-valtaa työväkeä kohtaan. Eräänä syyspäivänä oli kova ukonilma, joka kaatoi lähes kaikki kuhilaat. Herra meni palkongille ja "tökötteli" kepillä sanoen: "Kaada vielä tuo kuhilas, kaada vielä tuo kuhilas."

Pehtori Vamperilla oli tapana tehostaa työntekoa lyömällä piiskalla kaikkia työntekijöitä laidasta laitaan. Käpin emäntä oli kertunut, että eräs nainen oli riisunut itsensä täysin alasti. Vamper oli tullut viereiselle saarekkeelle ja havaittuaan naisen, oli kiroillut, syljeskellyt ja mennyt pois – jätti

lyömättä. Hietasen Mari Rotjanlahdesta kertoi, että erään kerran kun he olivat niittämässä, niin pehtori lähestyi heitä piiskan kanssa. Nuorta tyttöä alkoi pelottaa. "Nyt se tulee lyömään." Tytön vierellä niittänyt vanha emäntä rauhoitteli tyttöä: "Älä lapsrukka pelkää yhtään. Ei se tule." Emäntä alkoi nykiä paitaansa ylöspäin niin, että paita kohosi vähitellen kainaloon asti. – Tuohon aikaan naiset niittivät paitasillaan, koska hameet olivat "liian varit ja kankijat" (kuumat ja kankeat). Pehtorin tullessa lähemmäksi hän ei rohennut lyödä, kiersi vain kauempaa.

Ruista piti niittää 12 kuhilasta ja toukoa 25 kuhilasta päivässä. Lyhteen piti olla ympärysmitaltaan pehtorin kolmen vaaksan mitainen. Jos se oli pienempi, niin "kurssasiit". Pehtori käveli Maria Kukon lyhde kainalossa ja sanoi: "Tehkää tällaisia!". Hänen anoppinsa teki 14-lyhteisiä kuhilaita ilman napalyhdettä. Ahkerimmat niittivät 1½ "tinginteä" päivässä, jotta olisivat saaneet korvaukseksi rahaa.

Rukiit ja ohrat puitiin varstalla ja kaurat polviltaan vatjakalla. Rukiin puin tiin vatjakka ei käynyt, koska olki oli liian kova ja katkeileva.

Tattari oli hyvin hellästi käsiteltävä viljalaji. Sen puinnissa yleinen sanonta kuului: "Ei tarvitse muuta kuin mennä riihen kynnykselle, avata ovi ja 'rykäse'!". Kun tattari pudotettiin riihen parsilta alas, niin ei siihen paljon jäänyt kääntä. Sen jälkeen se piti puida varstalla mahdollisimman kevyesti.

Puinnin jälkeen vilja "viskattiin". Kun Kukolan Vilppo viskasi viljoja, niin kaksi kourallista oli ilmassa ja kolmatta "varust".

Tuon ajan talonpojat olivat aika velikultia hovin pehtoreita ja heidän toimintatapojaan kohtaan.

Kerrotaan, että Sortavalan hovin pelloilla olevat niittäjät tekivät pehtorin mielestä liian pieniä lyhteitä. Pehtorin tultua paikalle, hän leikkasi puukolla lyhteen siteet poikki. Karkiaisen Paavo oli mennyt silloin ja "kust" jokaiseen lyhteeseen, josta side oli kat-

kaistu. Häntä "inhotti" kun työ ei kelvannut. Toiset kysyivät: "Mitä sinä sillä tavalla teit?". Tähän Paavo vastasi: "Mie uo kuult, jot kus on rauva hoaval hyvä."

"Omena kaivos" (perunan kaivossa) piti olla niin varhain kuin vain rupeesi näkemään perunoita.

Ruokailu tapahtui kylmään aikaan puolen päivän tienoilla ruokakellon soiton kutsumana hovin palvelijoiden tuvassa, jossa oli pitkät pöydät. Niittoaikana syötiin pelloilla, missä tutut kokoontuivat syömään yhteen ryhmään. "Niih siel ol mukava olla."

KAUKO
HINKKANEN

Lähde: Reino O. Kukko; Muistitietoja entisajan elämästä Vpl. Pyhäjärvellä, erityisesti lahjoitusmaaloja silmälläpitäen. Museovirasto. Haastateltavat: Matti Mustonen, Tolsterniemi; Juho Vilponpoika Kukko, Tiitua; Juho Nolo, Rotjanlahdi; Maria Kukko, Yllölä; Pekka Kukko, Tiitua; Matti Kukko, Matiskala

Juhlatilaisuus evakkoäitien patsashankkeelle Tampereella

Tampereella järjestetään sunnuntaina 20.10.2013 Karjalan Liiton evakkoäitien patsashanketta tukeva tilaisuus. Tapahtuma järjestetään klo 14 alkaen Konsussa, Tampereen työväentalon juhlatilassa osoitteessa Hämeenpuisto 28. Tuotto lahjoitetaan evakkoäitien patsaskeräykseen. Järjestäjänä toimii Karjalaisseurojen Tampereen piiri. Kahvittelumahdollisuus on ennen ja jälkeen ohjelman osoitteessa Koulukatu 12.

Ohjelmassa mm. juhlapuhe kunnallisneuvos Irja Tulonen, musiikkia Eki Jantunen, Masi Luoma, Karjalan Kaiku -kuoro, Koironen Kollektion, Kaarina Soronen, tarinoita ja tapahtumia evakkotapälelta, runoja, Heli Lahti, kirkon tervehdys, piirin tervehdys Anne Pärssinen, yhteislaulua, juontaa Seija Ahomäki.

- Liput 15 euroa

Evakkoäiti-muistomerkkihankkeen tuotto
käytetään lyhentämättömänä.
Keräystilin numero: OKOYFIHH,
FI84 5789 5420 0253 68. Viite: 30009
Keräyslupa: Karjalan Liitto ry
Keruu aika: 2.11.2012-31.10.2014

Pyhäjärveläisten kutsuma asiantuntija Mikkelin maakunta-arkistosta kertoo Yksityisarkistojen käytöstä ja merkityksestä

Vahvin asiantuntemus luovutettujen alueiden karjalaisten arkistoasioissa löytyy ilman muuta Mikkelin maakunta-arkistosta. Harvempi tietää, että samassa osoitteessa löytyy merkittävä määrä myös sinne taltioituja karjalaisia yksityisarkistoja.

Moni tuntee tämän arkiston siksi, että on tarvinnut jossain elämänsä vaiheessa, vaikkapa perunkirjoituksia varten, virkatodistuksen. Sukututkimuskärsäpäsen puraisemat karjalaisjuuriset niinikään tietävät, että Mikkelistä löytyvät mm. lakkautettujen luterilaisten seurakuntien kaikki Suomen puolella tallella olevat kirkonkirjat.

Heille, jotka 1940-luvun lopulla huolehtivat rajantaakse jääneiden kuntien ja seurakuntien lakkauttamisasioista, Mikkelin maakunta-arkisto tuli hyvin tutuksi. Historiateosten laatijoille karjalaiset arkistot Mikkelistä ovat ehtymätön aarreaitta.

Vähemmän tunnettujen yksityisarkistojen aihepiiriin liittyen Vpl. Pyhäjärvi-seura on kutsunut Mikkelistä vieraakseen arkistonjohtaja

Mikkelin maakunta-arkiston arkistonjohtaja Tytti Voutilainen esittelee 20.10.13 Karjalatalolla pyhäjärveläisten kutsumana. Kuva: Arkistolaitos.

Tytti Voutilainen. Hän esiintyy seuran teematilaisuudessa su 20.10.2013 klo 13.00 Helsingissä Karjalatalon Laatokka-salissa. Tilaisuus on avoin pyhäjärveläisille ja heidän ystävilleen.

Voutilainen on lupautunut jo ennakoon tulemaan pari päivää ennen, Helsinkiin suuntautuvan muun virkamatkansa yhteydessä, tutustumaan pitäjäseuralle lahjoitettuun arkistomateri-

aaliin ja antamaan asiantuntija-apuaan sen käsittelyssä.

Erityinen syy kutsua asiantuntija Mikkelin maakunta-arkistosta kertomaan yksityisarkistojen merkityksestä ja käytöstä syntyi, kun Vpl. Pyhäjärvi-seura sai, kuten muistettaneen, kulttuurihistoriallisesti merkittävän arkiston käyttöönsä viime kevättalvella. Ensin 1919-26 kappalaisena ja 1929 alkaen sotiin saakka kirkkoherrana, Vpl. Pyhäjärvelätoimineen Karl Viikan (1888-1958) ja hänen puolisonsa maisteri Impi Viikan (1890-1968) sekä heidän poikansa rovasti Kaarle Viikan (1923-2002) kotitarkistoa sisältävän lahjoituksen luovutti isänsä Kaarle Viikan perikunnan edustajana valokuvaaja Sakari Viika. Asia julkistettiin hujutikuussa pidetyn pitäjäseuran sääntömääräisen kokouksen yhteydessä. Runsaat parikymmentä arkistomateriaalia sisältävän aineiston luettelointi on aloitettu. Huomattava osa aineistosta päätynee Mikkelin maakunta-arkistoon.

KAARINA
PÄRSSINEN

Vpl. Pyhäjärvi-seuran edustajina sihteeri Ari Pusa, varapuheenjohtaja Juhani Paajanen, arkistotyöryhmän jäsen Kauko Hinkkanen ja puheenjohtaja Kaarina Pärssinen vierellään Viikan perikunnan edustajana Sakari Viika (alh.oik.) allekirjoittivat 14.4.13 Viikan perikunnan arkistojen lahjoitusasiakirjan. Kuva: Heli Nykänen.

16-vuotiaan pyhäjärveläispojan muistoja Kiviniemen pommituksesta 1944

Asuimme Pyhäjärvellä Konnitsan Äijönniemessä aivan Musakanlahden rajalla. Naapuripitäjä Sakkolan Kiviniemeen oli matkaa noin 15 kilometriä. Lapsuuden ja nuoruuden ajalta on muistissa muutamia Kiviniemeen liittyviä tapauksia.

Äiti kävi Kiviniemen markkinoilla ja toi sieltä mukanaan Viipurin rinkiä. Niiden muoto ja hieno maku ovat vielä hyvin muistissa.

Vuonna 1943 pääsin rippikuvassa kävin naapuripitäjässä Kiviniemessä.

Samalta vuodelta on toinen erikoisempi muisto. Kävin ensimmäisen kerran hammaslääkäriä ja silloin Kiviniemessä. Huvittavana piirteenä siitä käynnistä on jäänyt mieleen naishammaslääkärin porakone. Hammaslääkäri polki porakoneita kuten rukkia (vokkia) ja sai tällä tavalla letkun päässä olleen poran pyörimään. Hänellä oli siis jalkakäyttöinen hammasporakone.

Voimakkain ja erikoisin kokemus on kesäkuulta 1944. Neuvostoliiton suuri hyökkäys Suomeen oli alkanut. Istuin navettaraken-

nuksen luhtiin menevillä rapuilla, jotka olivat rakennuksen etelän puoleisella seinällä, ja kuuntelin rintamalta kuuluvaa voimakasta sodan pauhua.

Sen pauhun joukosta alkoi erottua voimistuvaa lentokoneen hurinaa Kiviniemen suunnasta ja sitten erittäin kovaa pommien räjähtelyä. Kun pommit oli pudotettu, ilmestyi metsän päälle eteläiselle taivaalle noin kymmenen pommituskoneen laivue, joka teki suunnilleen Musakanlahden yläpuolella kaaroksen ja kääntyi takaisin etelään päin.

Suunnilleen kymmenen minuutin kuluttua taas koneiden hurina voimistui ja uudet pommit räjähtivät. Tätä jatkui muutaman kierroksen ajan. Räjähdykset olivat niin rajuja, että raput allani tärisivät voimakkaasti. Oheisessa Markus Näriäisen piirroksessa on raput, joilta seurasin Kiviniemen pommitusta.

Myöhemmin kylällä kerrottiin, että Kiviniemen pommitusta seurasi Konnitsassa, noin kuusi kilometriä minua kauempana, Kalle Eriksson naapurinsa kanssa. Kallen noin 20-vuotias tytär Toini oli Kiviniemessä. Kalle sanoi

Näillä navetan rappusilla Konnitsassa Ensio Näriäinen seurasi Kiviniemen pommituksia kesällä 1944.

pommituksen aikana naapurilleen, että minun sydäntäni riipaisi ja nyt Toini kuoli pommituksessa.

– Toini todellakin kuoli Kiviniemen pommituksessa.

Toinin kuva vuodelta 1934, Maija Luukkanen.

ENSIO NÄRIÄINEN
Kiviniemen
pommituksen aikana
16-vuotias

Pyhäjärvi-Säätiön puheenjohtajat

Hallituksen
puheenjohtaja
Yrjö S. Kaasalainen
Kallenk. 10
29200 Harjavalta
puh. 0400-626 770,
yrjo.kaasalainen
@luukku.com

Hallituksen
varapuheenjohtaja
Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8
00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899,
juhaniforsberg
@gmail.com

Hallintoneuvoston
puheenjohtaja
Esko Pulakka
Kuljunperäntie 189
37200 Siuro
puh. 044 383 0867
esko.pulakka
@gmail.com

Oletko joskus saanut stipendin Pyhäjärvi-Säätiöltä?

Pyhäjärvi-lehti kertoo mielellään vuosien saatossa stipendin saaneiden kuulumisia, joko opintojen keskeltä tai valmistumisen jälkeen. Ota yhteyttä toimitukseen!

Asiantuntijan matkassa®

Adventtiristeily Tallinnaan

1.–2.12. m/s Silja Europalla

Eino Grön

Wille Riekkinen

Risteilyohjelma

Sunnuntai 1.12.
yksityistilaisuus klo 18.30 – 21.00

- Tervetuloalja
- Tilaisuuden järjestäjien tervehdys
- Adventtikonsertti, Eino Grön
- Tanssin tahdin takaa Juha Metsäperä ja Resiina

Maanantai 2.12.
yksityistilaisuus klo 12.00 – 14.00

- Emerituspiispa Wille Riekkinen
- Kauneimmat Joululaulut - yhteislaulutilaisuudessa on mahdollisuus tukea Suomen Lähetysseuran työtä.
- Arvonta

Kokoustiloissa klo 14.00 – 16.00

- Lähetysseura, Naistenpankki, monipuolinen karjalaisuus ja Lomalinjan ystävät esittäytyy
- Soili Turkinen ja Joulutarina
- Tietoa tulevista matkoista

Sukuseuroilla, pitäjähdistyksillä ja muilla halukkailla on mahdollisuus varata kokoustila omiin tapaamisiin ja kokouksiin.

Reitti 1

11.15 Kankaanpää, matkahuolto
11.55 Parkano, matkahuolto
12.45 Hämeenkyrö, pikavuoropysäkki
13.00 Viljakkala
13.25 Ylöjärvi, liikekeskus
13.45 Tampere, linja-autoasema
14.05 Hervanta, apteekki
17.00 Helsinki, Länsisatama

Reitti 11

11.15 Harjavalta, matkahuolto
11.45 Pori, matkahuolto
12.25 Rauma, matkahuolto
13.00 Eura, matkahuolto
13.10 Köyliö
13.15 Säköylä
13.45 Huittinen
15.15 Forssa
16.05 Karkkila
16.25 Vihti
17.00 Helsinki, Länsisatama

Reitti 13

EI KULJETUSTA
17.00 Helsinki, Länsisatama

Tarkemmat tiedot ja varaukset:
Lomalinja 010 289 8100,
010 289 8101 ryhmät

Lisäksi bussireittejä eri puolilta Suomea.

24 h verkkokaupasta www.lomalinja.fi

Lomalinja

☎ 010 289 8100 ☎ 010 289 8101 ryhmät
☎ 010 289 8102 (Hki)

Asiantuntijan matkassa®

Puhelut 8,35 snt/puh + 17,17 snt/min. Palvelumaksu 17 €/varaus

* Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki. 136 sivua, runsaasti valokuvia ja muisteluja niin säätiön alkuaikojalta kuin eri paikkakunnilla pidettyjä juhlia ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista. Hinta 20 euroa + postikulut.

* Isännänviiri (suunnittelu Kaarle Viika) koko 45x400 cm. Hinta 75 euroa + postikulut

* Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari (suunnittelu Kaarle Viika) jälleen saatavana hinta 42 euroa + postikulut.

* Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi v. 1989 ilmestynyt kuvateosta edelleen saatavissa. Runsaan kuvamateriaalin lisäksi kirjassa on laaja historiaosuus entisestä kotipitäjästä me sekä murren sanasto selityksineen. Hinta 25 euroa + postikulut.

Tilaukset:
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

TAPAHTUMAKALENTERI

Kolmen Karjalaseuran Vammalan, Äetsän, Huittisten ja Satakunnan piirin hengellinen tilaisuus pidetään Huittisten seurakuntakeskuksessa su 3.11.2013 klo 15.00. Alkaen kahvitarjoilulla. Ohjelmassa mm. lyhyitä puheita ja Karjalan liiton teemavuoden mukaisesti musiikkia ja laulua. - Tervetuloa! Huittisten Karjalaseura

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon marraskuun tarinatuokio on keskiviikkona 6.11. klo 13.30 Koulukatu 12 Tampere. Kerhon pikkujoulua vietetään joulukuun 5. päivä klo 15 Ravintola Vaskitähdessä, Hatanpään puistokuja 22. Tilaisuudesta ilmoittautumiseen kerrotaan tarkemmin marraskuun lehdessä.

Pyhäinpäivänä 2.11. klo 12 Kalevankankaalla Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä tampere-laisten Karjalaisseurojen yhteinen muistohetki. Järjestelyvuorossa on tänä vuonna Karjalan Kaiku.

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon marraskuun kokous pidetään torstaina 07.11.2013 klo 13. Paikka: Ravintola Wanha Herra, Laaksokatu 17, Lahti. Suunnitellaan joulukuun tapaamista ja kuullaan terveisiä Pyhäjärveltä. - Tervetuloa!

Yksityisarkistojen käytöstä ja merkityksestä, asiantuntijana arkistonjohtaja Tytti Voutilainen Mikkelin maakunta-arkistosta. Esimerkkejä Viikan perikunnan lahjoitusarkistoista. Lokakuun teematapaaminen sunnuntaina 20.10.13 klo 13.00. Paikka: Karjalatalo, 2. krs. Laatokkasali, Käpylänselä 1, 00610 Helsinki. Aluksi kahvittelemme. Lämpimästi tervetuloa kaikki aihepiiristä kiinnostuneet pyhäjärveläisjuurit ja heidän ystävänsä! - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Sääntömääräinen pitäjaseuramme syyskokous järjestetään sunnuntaina 17.11.13 klo 13.00 Karjalatalolla Laatokkasalissa, Käpylänselä 1, 00610 Helsinki. Syyskokousasioiden lisäksi aloitamme ensi vuonna jatkuvan sarjan Vpl. Pyhäjärveä kylä kylältä tutustumalla Konnitsaan asiantuntijoiden kanssa. Mukana Konnitsa-kirjojen tekijänä tunnettu Ensio Näriäinen Tampereelta ja mm. konnitsalaisia sukuja tutkinut, itsekin konnitsalaisjuurinen Harri Kekki Kangasalta. Runsaasti kuvia! Tarkemmin toisaalla tässä lehdessä sekä jäsenkirjeessä 2/2013 ja seuran nettisivuilla www.vplpyhajarseura.fi. Tervetuloa! - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontuu lauantaina 23.11.2013 Karjalatalolla Käpylänselä 1 Helsinki, Laatokka-salissa. Vetoryhmä kokoontuu kello 12.00. Kello 13.00-14.00 on varattu vapaaseen keskusteluun ja sukutietojen vaihtoon. Varsinainen kokous on kello 14.00-17.00. Kokouksen järjestelyvastuu on Vuoksen edustajilla. - Tervetuloa!

Seuraava Pyhäjärvi-lehti ilmestyy

marraskuussa. Aineistot toimitukseen viimeistään
pe 8.11. mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarseura

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasementtie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Marja Härmä, Yrjö S. Kaasalainen, Pirjo Kiiala, Esko Pulakka, Markku Pärssinen ja Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus lyhentää ja muokata lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja Rautasementtie, Lempäälä kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%

Tilaa uusia Pyhäjärvi-Säätiön adresseja

Adressit 10 euroa kappale + postituskulut.

Tilaukset: Juhani Forsberg

Ryytimaantie 19 A 8 00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899 tai juhaniforsberg@gmail.com.

